

מעבדת החדשנות והקיימות
צמצום בזבוז מזון בישראל

האמנה הישראלית לצמצום בזבוז מזון

אנו, החתומים על אמנה זו, מחויבים לפעול למען צמצום בזבוז המזון בישראל

אנו מצהירים על מחויבותנו לפעול לטובת מניעה וצמצום של בזבוז מזון בתחומי ההשפעה שלנו וקוראים לכל בעלי העניין הפועלים בשרשרת המזון, מהשדה ועד לצלחת, להירתם לפעולה. אנו רואים בפעולה למען צמצום בזבוז מזון דרך משמעותית לדאוג לחוסנה של מדינת ישראל ולתרום לרווחת תושביה, מרמת הפרט ועד רמת המשק, באמצעות חיזוק אוכלוסיות מוחלשות, הפחתת יוקר המחייה, שימור משאבי הטבע, הגנה על האקלים והטמעת מודעות לערך המזון וחשיבותו. אנו לוקחים אחריות על פעילותנו וקוראים לארגונים נוספים לחבור למהלך. זאת ועוד, אנו קוראים למקבלי ההחלטות בממשלה לאמץ מדיניות אסטרטגית בתחום המזון ולנקוט במסגרתה צעדים לצמצום הבזבוז.

החתומים על אמנה זו כוללים נציגים של כלל בעלי העניין בתחום המזון: יצרנים, ספקים, רשתות שיווק מזון, יבואנים, נקודות הפצה ומכירה, גופי הסעדה ואירוח, מקומות עבודה האחראים להזנת עובדים, רשויות מקומיות, צה"ל, מוסדות אקדמיים, ארגונים אזרחיים בתחומי הסביבה והחברה וארגונים ועסקים הפועלים בתחום המזון. כל אלה מייצגים את תחום המזון בישראל על כל מרכיביו. יחד, בפעולות משולבות, נוביל שינוי בישראל תוך שיתוף בידע ובניסיון ותוך קידום מודעות במעגלים שונים בקרב הציבור הרחב, לבעיית בזבוז המזון ולפתרונותיה.

אנו, החתומים על אמנה זו, נפעל למניעת בזבוז מזון וצמצומו, תוך¹:

מדידה ומעקב

- מדידה ומעקב אחר משאב המזון בארגון.
- איתור הזדמנויות לצמצום כמויות המזון המבזבז.

הטמעת שינויים בתחום הארגון תוך הצבת יעדים ופרסומם

- נקיטת פעולות ע"י הארגון לצמצום בזבוז מזון בתחומי פעילותו.
- הטמעת תרבות ארגונית המעריכה מזון ומנחילה לעובדים מודעות וידע לצמצום בזבוז המזון, בעבודה ובבית.
- עידוד יוזמות של עובדים ובעלי עניין לצמצום בזבוז מזון בתחומי הפעילות של הארגון.

הטמעה בהתנהלות מול גורמים בשרשרת הייצור

- הטמעת דרישות לספקים להתנהלות שמקדמת צמצום בזבוז מזון.
- העדפת ספקים הפועלים לצמצום בזבוז מזון.

שקיפות, שיתוף והפצה

- התנהלות בשקיפות בנוגע לפעילות הארגון בתחום בזבוז המזון.
- יידוע בעלי עניין באשר ליכולתם לצמצם בזבוז מזון בהיבטים רלוונטיים לתחום הפעילות של הארגון.
- שיתוף בתובנות ובמתודולוגיות מוצלחות כדי לסייע לאחרים להטמיע שינוי דומה ובמידת האפשר, שיתוף בנתונים כמותיים.
- יזום פעילויות חינוך, הפצה, העלאת מודעות בקרב מעגלים שונים בחברה הישראלית.

¹ בכוננת ארגון החתום על אמנה זו ליישם את מירב הצעדים המתאפשרים והרלוונטיים לפעילותו

מעבדת החדשנות והקיימות
צמצום בזבז מזון בישראל

לצד הפעילות שלנו אנו קוראים למקבלי ההחלטות בממשלה לאמץ מדיניות רחבה כחלק מתפיסת חוסן לאומי של ישראל, צמצום יוקר המחיה וחסכון במשאבי טבע, ובמסגרתה:

- קביעת יעד לאומי לצמצום בזבז מזון.
- חיוב מוסדות מדינה ומוסדות ציבוריים במדידה ודיווח של אבדן ובזבז מזון תוך שימוש במתודולוגיה אחידה.
- מעקב ופרסום נתונים אודות התקדמות לעבר היעד.
- עידוד התייעלות והטמעת חדשנות בתחום בקרב מוסדות ציבוריים, רשויות מקומיות, חברות ממשלתיות ופרטיות באמצעות מענקים, תחרויות, סיוע מקצועי, תמריצים להתייעלות ועוד.
- לפעול להסרת חסמים בפני גופים המעוניינים להתייעל ולצמצם את בזבז המזון.
- אימוץ היררכית הטיפול בפסולת מזון של ה-EPA² כסולם עדיפויות לטיפול בפסולת מזון בישראל.

רקע לאמנה

בזבז מזון - תופעה עולמית ומקומית

כשליש מסך המזון המיוצר בעולם מושלך מידי שנה לפח, בעוד אחד מתוך שבעה אנשים סובל מרעב³. בישראל, מושלכים מדי שנה כ-2.4 מיליון טון של מזון, שווי ערך ל-19.5 מיליארד ש"ח⁴, בעוד שכחמישית מאוכלוסיית המדינה סובלת מחוסר ביטחון תזונתי⁵. לתופעה זו של בזבז מזון השלכות חברתיות, הן ברמת הפרט והן ברמה המשקית, של אי שוויון והנצחת פערים חברתיים וכלכליים כמו גם חוסר ביטחון תזונתי; השלכות כלכליות הכוללות בזבז כספי והכבדת יוקר המחיה; והשלכות סביבתיות שמשמעותן אבדן המשאבים שהושקעו בייצור המזון המבזבז, זיהום אוויר, קרקע ומים, פסולת אריזות ופליטות גזי חממה המחוללים את משבר האקלים העולמי.

בשנת 2015 הכריז האו"ם במסגרת היעדים הגלובליים לפיתוח בר קיימא על יעד⁶ להפחתת בזבז המזון ב-50% לנפש, ועל הפחתת אבדן מזון לאורך שרשרת הייצור והאספקה עד לשנת 2030. במדינות רבות בעולם מאומץ יעד זה מתוך זיהוי ההזדמנות לשיפור איכות החיים, להקלה על יוקר המחיה ולתועלות סביבתיות שונות כתוצאה מכך.

האמנה הישראלית לצמצום בזבז מזון

אמנה זו נולדה מתוך תהליך המעבדה לחדשנות וקיימות לצמצום בזבז מזון בישראל, שותפות חסרת תקדים בין הארגונים המובילים בסקטור המזון בישראל, המייצגים את מכלול בעלי העניין מכלל המגזרים: הציבורי, העסקי והאזרחי. המעבדה הוקמה על ידי ארגון The Natural Step ישראל (חל"צ), במטרה להטמיע קיימות אסטרטגית בתחום המזון, החל בטיפול אסטרטגי באתגר בזבז המזון בישראל. החתומים על אמנה זו, גופים מובילים במגזר השלטוני, הפרטי והאזרחי, החליטו לנקוט יוזמה וולונטרית על מנת לקדם הפחתת בזבז מזון לאורך שרשרת הייצור, האספקה והצריכה בישראל. האמנה מייצגת את מחויבות הגופים החתומים לנושא, לפעילות והמשך העשייה בתחום באמצעים העומדים לרשותם.

² <https://www.epa.gov/sustainable-management-food/food-recovery-hierarchy>

³ [World Food Program](#)

⁴ לקט ישראל וחברת BDO, אבדן מזון והצלת מזון בישראל, 2016

⁵ סקר המוסד לביטוח לאומי, 2011

⁶ <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>